

Chris Bickerton,
The European Union: A Citizen's Guide,
London: Penguin, 2016

Καθηγητής στο Cambridge University και υπέρμαχος του Brexit, ο Chris Bickerton ασκεί σ' αυτό το βιβλίο κριτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση με μάλλον ασυνήθιστα επιχειρήματα. Η πορεία της ΕΕ είναι γεμάτη από κρίσεις όπως η 'άδεια καρέκλα' του Ντε Γκωλ το 1965 αλλά και μεγάλες αποτυχίες όπως η απόπειρα για τη δημιουργία ευρωπαϊκού στρατού στη δεκαετία του 1950. Η μεγάλη ώθηση στην ολοκλήρωση δόθηκε στη δεκαετία του 1980 με μια παράδοξη συμμαχία του σοσιαλιστή Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζακ Ντελόρ και της συντηρητικής Πρωθυπουργού της Βρετανίας Μάργκαρετ Θάτσερ που οδήγησε στο επίτευγμα της Ενιαίας Αγοράς το 1992.

Το Citizen's Guide ισχυρίζεται ότι η ΕΕ είναι στην ουσία μια 'φαντασίωση' που ελέγχεται σχεδόν απόλυτα από εθνικές κυβερνήσεις. Ταυτόχρονα όμως η ΕΕ δίνει σ' αυτές τις κυβερνήσεις τη δυνατότητα να διαφεύγουν της κριτικής ρίχνοντας την ευθύνη στην ΕΕ.

Η σημερινή άνοδος του ευρωσκεπτικισμού κατά τον Bickerton οφείλεται σε μια πολύ ευρύτερη κρίση στην ευρωπαϊκή πολιτική που δεν αφορά την ΕΕ αυτή καθ' εαυτή. Αντανακλά στην πραγματικότητα μια αυξανόμενη εχθρότητα προς τους εθνικούς πολιτικούς θεσμούς τους οποίους μια προηγούμενη γενιά ευρωσκεπτικιστών θεωρούσε ότι υπερασπιζόταν. 'Σε τελευταία ανάλυση', γράφει, 'η ΕΕ είναι τόσο ισχυρή όσο τα κράτη-μέλη της. Κι αν τα κράτη δεν μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά την αρχή και να κερδίσουν το σεβασμό των πολιτών τους, τότε και η ΕΕ απειλείται'. Το βιβλίο είναι ένα πολύ καλογραμμένος και σαφής οδηγός στις

δομές και τη λειτουργία της Ένωσης. Ο Bickerton ασκεί επίσης έντονη κριτική στην έλλειψη διαφάνειας και δημοκρατικής νομιμοποίησης στη νομοθετική λειτουργία της ΕΕ. Σημειώνει την πολύ μεγάλη επιρροή των lobbies και τονίζει ότι 80% των νόμων εγκρίνονται χωρίς δημόσιο διάλογο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υποστηρίζει, ασχολείται κυρίως με τη διεύρυνση των εξουσιών του και όχι με την εκπροσώπηση των λαών της Ένωσης.

Παρά το γεγονός πάντως ότι αργότερα τάχθηκε υπέρ του Brexit, στο βιβλίο ο Bickerton υποστηρίζει ότι η ζωή χωρίς την Ευρωπαϊκή Ένωση θα ήταν χειρότερη. 'Η αντικατάσταση της ΕΕ με κάτι άλλο', γράφει, 'θα ήταν ίσως το σχέδιο με το μεγαλύτερο ρίσκο'.